

Roditelji Velog Vrha.

Fristupite svi do jednog danas u nedjelju dne 2. lipnja komisiji na Velom Vrhu i zapišite Vašu djecu u hrvatsku školu!

slutio opasnost, koja mu je prijetila. Navala je neprijatelja posve prenerazila. Do oštrog boja došlo je jedino u početku na kratkom komadu fronte između Oise i kanala Aisne. Kanal je bio naplavljen područje tik pred njemačkim položajima i unatoč suše zadnjih dana bili su opkopi i lijevo puni vode. Pontone se nije dalo upotrebiti. Bije su potrebne posebne pionirsko-tehničke radnje. Pioniri su išli naprijed zajedno sa pješadijom te su popravljali mostove i prelaze pod vatrom neprijateljskog topništva, koje je na njih usredotočilo paljbu. Svom je žurbom dopremio neprijatelj na ugroženo mjesto pomoću automobila rezerve, ali prekasno. Ove su pričuve samo povećale nered uzmičućeg i bježećeg neprijatelja... Vojnički stručnjak „Frankfurter Zeitung-a“ piše među ostalim: Francuzi govore o sistematskom uzroku i da Foch žrtvuje svoje skupocijene pričuve samo polagano. Slično kao što kod Montdidiera postoji za Francuze poteškoća u tome, da moraju birati između ugrožavanja važnih točaka kod mjesta provale te razvika pričuva u onoj liniji, koja bi bila za obranu najpodesnija, kad bi francusko vojno vodstvo imalo slobodne ruke. Taktika, što su naši neprijatelji naučili od Nijemaca, t. j., da elastički popuštaju glavnom udarcu i da onda protivnavalima kušaju da uspostave prijašnji položaj, ne da se u očigled ugrožavanja znatnih središta kao što Soissons i Reims u potpunoj mjeri provesti. Moramo čekati, u kojem će pravcu Hindenburg nastaviti navalu i na kojem će mjestu doći do sukoba između njegovih sila i glavne sile francuskih pričuva. Obrana nije na nikoji način mogla da već drugi dan izvede svoj protunacrt. Tempo navale bilo je također drugog dana veoma dobar, ma da se ne da usporediti s onim prvog dana. Tehničke poteškoće rastu svakim korakom unaprijed a osobito radi pomanjkanja dobrih cestovnih sredstava, što su glavni uzroci u provalno područje Soissons i Reims, još u rukama neprijatelja. (Soissons je međutim već pao. Op. ur.) Veoma važno bilo je, što smo tako skoro presjekli spoj Soissons-Reims te se domogli stjecišta željeznice i ceste, Fismesa na Vesle. Veoma je karakteristično za veličinu neprijateljskog poraza, što nije bio u stanju, da zapreči prelaz preko Vesle. Na drugoj je strani vanredno djelo naših četa, što im je uspješno dopremilo materijal za mostove tako brzo preko brežuljaka u dolinu Vesle. — Tako pišu ugledne njemačke novine. A mi možemo dodati, da nitko ne može da podcijenjuje vrijednost njemačke ratne organizacije. Francuzima i Englezima nije iza bitke na Marnei nikad uspio takav udarac, kao što je uspio Nijemcima. Da je Englezima pošlo za rukom, da onomadne kod ofenzive u Flandriji osvoje u mišicu dana onoliko područja, kao što su zaposjeli sada Nijemci, bili bi Ostende i Zeebrugge odavna već u engleskim rukama a njemačke podmornice ne bi više u tolikoj mjeri ugrožavale prekomorski spoj antante.

Francuski izvještaj od 30. svibnja na večer. Bitka je trajala sav dan istom žestinom na čitavoj fronti. Naše čete, koje su se ustalile na zapadnim izlazima od Soissons, zaprečile su svako prodiranje neprijatelja s ove strane. Na jugu držimo lijevi breg više čvrsto u našem posjedu. U centru nije popustila žestina boja. Nijemci su osvojili Ferre-en-Tardenois i Vezilly te su povišestručili svoja naprezanja u pravcu na Ville-en-Tardenois. Na desnom krilu kao što i sjeverozapadno od Reimsa održali smo naše položaje.

Francuski izvještaj od 31. svibnja popodne. Nijemci su nastavili svoja naprezanja na lijevom krilu do Oise. Uslijed žestokih navala, koje su postajale sve silnije u predjelu Ailette povukle su se francuske čete, boreći se, na položaje sjeverno od linije Berancourt-Epagny. U predjelu Soissons i dalje na jug razbile su se njemačke navale na junačkom otporu francuskih četa, koje su održale položaje na zapadnom izlasku grada te uzduž ceste u Chateau-Thierry. U centru uspješno je Nijemcima da predobiju nešto na ozemlju sjeverno od Marne. Dalje na istok, kao što i sjeverozapadno i sjeverno od Reimsa bila su sva nastojanja Nijemaca, da napreduju uzaludna. Protunavala, koju su energično izveli Francuzi, pribavila nam je opet posjed Thilloya.

Engleski izvještaj od 31. svibnja u jutro. Djelovi naših četa napali su tečajem noći englesku postojanku jugoistočno od Arrasa te su dopremili nekoliko zarobljenika. Također kod sukoba opohodnja jugoistočno od Arrasa i sjeveroistočno od Yperna zarobili smo nekoliko momaka te dopremili jednu strojnu pušku. Neprijatelj je napao na jednu naših postojanku sjeveroistočno od Robequea. Nekoliko je naših momaka nestalo. Neprijateljsko je topništvo djelovalo u odsjecima od Villers-Bretonneuxa i Alberta kao što i medju Festubertom i Clarenceom.

Dopisnik Reuterovog ureda javlja sa zapadne fronte od 1. t. mj.: Neprijatelj je i jučer mogao uznapredovati kao što i svaki dan, pošto mu pridolaze sveudilj nova pojačanja. Do sada smo ustanovili 40 neprijateljskih divizija, ali broj je onih, koje će sudjelovati još u blizi, još veći. Najjuči su se bojevi odigrali jučer na riječici Orise, koja teče kod Soissons-a u Aisneu. Boj je talasao amo tamo, dok nije konačno Nijemcima uspješno zadržati svoje nove položaje.

* **Bojevi oko Zeebruggea?** Iz Londona brzjavljaju dopisni ured: Javljaju iz Ramsgatea, da se je jučer (30. t. m.) čulo od 11 sati po noći do 4 u jutro žestoku pucnjavu uzduž belgijske obale. Odmah iza ponoći čulo se eksploziju. Vidjelo se velike plamene u okolici Zeebruggea i na čitavoj obali sve do Dünkirchena kao što bljesak pršećih se granata.

* **Bavarska je kraljica otputovala u Baden,** da posjeti nadvojvodu Friedricha, izakako se je oprostila od carskog para. Bavarski je kralj primio šefa generalnog stožera, podšefa, ministra rata, ministra predsjednika i ministra vanjskih posala u audijenciju.

* **Dodatni gospodarski ugovor sa Finskom.** Dopisni ured javlja, da je bio sklopljen također gospodarski ugovor kao dodatak k mirovnom ugovoru sa Finskom. U tom se ugovoru određuje, da će se obe stranke odustati od svakog neprijateljskog čina na gospodarskom polju; da će svim sredstvima pospješivati uspostavu prijateljskih gospodarskih odnosa, da će podanicima obiju zemalja priznavati u trgovini i u obrti ista prava, koja će imati podanici odnosnih zemalja; konačno će i obostrana plovidba uživati iste pogodnosti kao što i domaća, a to ne samo sadašnje, već također i one, koje bi se priznale vlastitoj plovidbi kasnije. Iznimku od tog pravila tvori ribarska plovidba. Dalje se obavezuju oba dva dijela, da neće izdavat nikakve zabrane uvoza ili izvoza te da će dozvoliti i prevoz robe. Iznimku tvore jedino državni monopoli. Ugovor stupa u krijepost dvije sedmice iza izmjene ratifikacije mirovnog ugovora te se može otkazati iza 30. srpnja 1919. sa šestmesečnim rokom.

* **Švicarska je vlada dala zatvoriti i zapečatiti** rusko poslanništvo u Bernu. Ova će mjera ostati u krijeposti, dok se ne ustale u Rusiji prilike i dok Švicarska ne prihvati nove ruske vlade.

Iz Rusije i Ukrajine.

Kijev, 26. Ministarstvo je vijeće odobrilo nacrt ministarstva za poljodjelstvo o realizaciji ovogodišnje žetve. — Novine objavljuju danas nacrt predložnog zakona o uređenju prodaje zemljišta unutar ukrajinskog državnog područja. Predviđa se, da ukrajinska zemaljska banka imade pravo kupiti zemljišta i šume u neograničenoj mjeri, dok pojedine osobe ne mogu kupiti više od 25 desjatina. Poljoprivrednici i zadruga mogu kupiti zemljišta i preko 25 desjatina pod uvjetom, da dio pojedinih članova ne prelazi 25 desjatina i da se pojedina zemljišta prije registracije izmjeri. Zemljište, što je bilo kupljeno preko te mjere zapada bez troškova državi. Kontrola i provodjanje tih odredaba povjerenja je novim zemaljskim komisijama.

Ženeva, 27. Havas javlja iz Stockholma: Hiljade Rusa sviju stanova, medju njima i 8 generala, prebjeglo je u Japan. U stranačkim kotarima gradova Kobe, Jokohama i Tokio poskočile su veoma znatno živčne cijene.

Političke vijesti.

Gdje se odlučuju o našoj sudbini?

„Hrvatska Riječ“ donosi ovu značajnu bilješku o „važnim audijencijama“ glede sudbine Dalmacije, Bosne i Hercegovine: U jučerašnjem smo broju zabilježili, da su u posebnim audijencijama primljeni kod kralja hrvatski ministar dr. Unkćhäußer i ministar-predsjednik dr. Wekerle. Danas se javlja, da je u srijedu u večer pozvan u Budimpeštu i hrvatski ban, A. pl. Mihačović, i da je otputovao u Beč, gdje će biti od vladara primljen u audijenciju. Svima se ovim audijencijama pripisuje velika politička važnost, naročito poslije pisanja mađarske i austrijske njemačke štampe, po kojemu se sprema uređenje položaja Dalmacije i Bosne i Hercegovine. Poznato je, da je ova štampa — bar jedan njen dio — u posljednje vrijeme forsirala „riješene“ jugoslavenskoga pitanja u monarhiji na način, koji bi imao Slovence izolirati, dajući tomu riješenju pravac „velikohrvatski“. Medjutim, glasovi koji se šire kazuju sve prije nego kakvo „velikohrvatsko riješenje“. Izgleda, da se hoće stvoriti jedan fait accompli, koji bi mogao u narodne težnje unijeti smutnju. Zanimljiva je vijest, koju jutarnje „Novosti“ donose iz Budimpešte o tim audijencijama i koja glasi: „Kako saznajemo, imaće su

u jučerašnjim audijencijama u Beču, uz koje se obavilo krunsko vijećanje, pasti odhuke glede sudbine Dalmacije te Bosne i Hercegovine. Dalmacija bi se imala pripojiti Hrvatskoj, a Bosna i Hercegovina postati banovinom uz svoga bana i svoj sabor te slati 40 zastupnika u peštanski sabor. Danas bi glede svega toga imala izaći službena objava“. Koliko je ova vijest ispravna, u ovaj čas ne znamo, pa čekamo službenu objavu o svemu tomu. No sa svoje strane možemo zabilježiti verziju, da se već duže vremena radi oko riješenja, po kojemu bi se, kako je ispravno, Dalmacija imala pripojiti Hrvatskoj, a po kojemu bi se Bosna i Hercegovina imala podvrgnuti ugarskoj upravi. Takvo riješenje, dakako, ne bi bilo u skladu sa riješenjem, kakovo se sa narodnoga gledišta mora imati pred očima i tražiti. Uostalom čekamo službeno saopćenje. Jesu li doista sve ove audijencije u vezi sa gornjim pitanjima, o tomu se dosada službeno ne javlja ništa.

Iz slavenskog svijeta.

Iz Slovenije. Pod naslovom „Protestujemo“ piše mariborska „Straža“ o audijenciji u Beču: „Pa ta deputacija razbrbljala se u Beču, da govori u ime jugo-austrijskih Nijemaca i Slovenaca. Proti tom iskrivljavanju faktičnog položaja najodlučnije protestujemo. Ta deputacija nije zastupala niti 5% jugoslavenskog pučanstva. Govoriti je smjela najviše u ime par tisuća doseljenih Nijemaca — dapače ni toga ne — i u ime nesvjjesnih i zavedenih 7000, rec i čitaj: sedam tisuća „Štajerčevih“ pretplatnika. To je sve. I sad hoće da siljepe javnost, da su govorili također u ime Slovenaca! To je upravo tako, kao da i 1/3 njemačkih doseljenika u Kuronskoj i Estonskoj glasuje za savez sa Njemačkom, te se to glasovanje razubunja po svijetu kao glas samoodredjenja kuronskog i estonskog pučanstva. Mi najodlučnije otklanjamo takvo zastupstvo poštenih Slovenaca. Protestujemo također protiv tomu, da naša vlada uvlači uzvišenu osobu vladara u političke bojeve. Političke audijencije pri caru predlaže ministar-predsjednik, njemu se mora predložiti sadržaj govora, on je također odgovoran za to, što se pri takvim audijencijama zbiva. I tako je dr. Seidler odgovoran za nesnosan, oduran, surov i žučljiv ton, u kojem su u subotu govorili naši Nijemci i renegati pri caru protiv Jugoslavienima. Dr. Seidlera već se davno upozorilo na zle posljedice tog koraka i zato je jedino on odgovoran za sve zlo, što će nastati iz eventualne zlorabe carevih riječi od naših protivnika. Vlada uvijek ističe, da hoće načiniti mir medju narodima, a radi i povećava samo razdor i pooštruje neprijateljstvo. Tako je učinio Czernin, tako čini dr. Seidler. S dr. Seidlerom obračunat će se za to u parlamentu, bude li uopće još kada imao odvažnosti, da se pred njim prikaže“. Tako „Straža“. „Slovenski Narod“ piše o toj stvari: Vlada je počinila uvredu veličanstva, kad je pustila pred cara čovjeka kakav je „Schriftleiter“ ptujskog „Štajerca“, Linhart. No to je njena stvar. Mi hoćemo samo upozoriti, kako je u subotu govorio Linhart i kako je patriotski govorio prije 13 godina, kad je bio radikalni socijalni demokrat. „Straža“ donosi neke ostavice iz njegova govora, dne 19. studenog 1905. u Trbovlju, koji je zalibože većinom propao cenzuri. Što osta, dovoljno je da se usporedi. Linhart je tada rekao: „Što je uzrok, da je sva naša politika tako zamazana? U Rusiji je napredak, u Italiji također. Njemački se Vilim boji naroda. Također Austrija nema razvoja kao druge države. To zato, što je Njemačka država Nijemaca, Italija država Talijana, Austrija konglomerat smeti cijele Evrope. Avstrija je priženjena država. Za to je slabija nego Turska; a ipak pjevaju lijepe pjesme o njoj (zaplijenjeno). Također mi se ne ćemo prodati Nijemcima i njemškutarima ili Talijanima. Mi imamo samo boj protiv onoj: Sve za vjeru, cara, dom! Za vjeru neka se brine svaki sam, za dom pobrinut ćemo se mi, kad dobijemo prava (zaplijenjeno). Rudar je više zreo za politiku, više potreban (zaplijenjeno).

Iz češkoga svijeta. Vijest, da je dr. Kramář izagnan iz Prage ne odgovara doslovno istini. Redarstveno je ravnateljstvo savjetovalo dr. Kramāju, neka zapusti Pragu. On se preselio u neku vilu u Zbraslavu u neposrednoj blizini Praga. Nekoji listovi javljaju da se dr. Kramar nalazi tobože tamo u prijatelja na lovu. — Dne 28. svibnja započeo je pred praškim kaznenim sudištem niz procesa, koji su u savezu s proglašenjem prekoga suda u pojedinim djelovima Češke. Prvi proces tiče se 37 optuženika, koji su sudjelovali pri demonstracijama u Kladnu kod Praga. Budući da su svi optuženici učinili tobožnje delikte, radi kojih su optuženi, prije proglašenja opsaćnog stanja i prekoga suda, ne mogu biti niti osudjeni po prekom

du. — „Prager“ je isključeno, da će „dnih Listu“ u veći obnovno izlaženje to fino tada, kad bi ide svog buduće takle tu vijest pre uču veoma sumnj ih krugova, koji dni Listy“. Ali to na protestovalo je škkih gradova i ošlu nedjelju obdlike narodne mastravi, druga u rajnoj sjevernoj Moravskoj Ostr Moravske i Sies šku državu. Gove jžjevnika i zastup enarodnom prise ško zastupstvo r agu, dne 13. tra žavali su svoj v radištu. Prisustvo ški listovi) des odjoše samo det tvorena i pomno ko čeških poslan oji bijaše tu zastu o j nošnji, svečan aroda. — Prigodn enskom Narodu“ pjem se veli: „I kupljaju magle n o njemački listov avenskih naroda. duje i cijela Češ svijesne svoje ne će u tom t c misao slobode

Prije sed založeni smo ra aćih prilika, sam im opet ne uvedu busije na nase zni na vas, rod hće pri čitanju tupanju protiv vaš njernom kršenju škim dobama za otporu.“ Tako je svojim „Narodn ao poziv Jugosla tava u Ugarskoj hš pošten rad, a avliček: „Braćo! našnja vlada nije adosmo dobro, oljeća naučilo, d ad ne bude treba ače, nego podu ima Mađžara i Ma la pravednije, sm ma, ne bismo bi il jamu, u koju i smo morali jeda abiti i ojačati ta svstvenoj sebičn hvalnost!“ Na t i koncu, još nije avenski, živjet č se srdžbe proti da, da se vi, b roke krvi ne dad rojom na nekaka njista birokrati n djelom svojom og nski do posljedn n okolnostima atske reakcije, d trag zadanu nar ojom vjerolomno vih diplomata ne oju pravednu ne ava, putem sab ademo sigurno mo tu birokratsk počne s revoluci jjetom javno i m riječ, da nas ele Evrope; on odove donijeti n čajmo se mi, g o s l a v e n i stvo ne će uspj jek kao dvije z em na slovensk e moći osviješ panj, da ne će okratu igraju s tstvo svojih nep „Narodni Novi

dne 2. Vašu

se oba- sudbine ja bi se egovna labor te bi gledi otko je čekamo e strane vremena pravno, njemu b ugarskoj a skladu ita mora u vezi beno ne

Protestu- jenciji u Beču, da lovenaca. a pojed- zastupala avorit je Nijemaca nih i za- Stajerče- la stijepe ovencata i doselje- savez sa ubnja po g i eston- imo takvo imo tako- uzvišenu lke audi- ik, njemu i takodjer ijencijam nesnosan, u subotu rotli Jug- orzorio na on odgo- zalne zlo- ka. Vlada narodima, je nepri- ošni dr. za to u no odvaž- „Straža“, da je po- pred cara „Stajerca“, mo samo art i kako kad je blo donosi ne- studenog na propao usporedi. da je sva napredak, iji naroda, ge države. aca, Italija meti cijele a to je sla- pjesme o mo prodati a. Mi ima- cara, dom i m pobrinut plijenjeno). treban. (za-

du. — „Prager Tagblatt“ doznaje iz Beča, da je isključeno, da će biti zabrana o izlaženju „Narodnih Listu“ u veoma skoro doba opet opozvana. Onovno izlaženje tog lista bilo bi, veli, dozvoljeno dino tada, kad bi „Narodni Listy“ pružili jamstvo ede svog budućeg načina pisanja. „Venkov“, takle tu vijest prenosimo, pripominje: Ta vijest uči, veoma sumnjivo i tumači valjda želju samo ih krugova, koji bi rado kompromitovali „Narodni Listy“. Ali to ne će uspjeti. — Proti oktro- na protestovalo je češko narodno vijeće i savezi škkih gradova i kotara u kraljevstvu Češkom. — roštu nedjelju obdržavale su se u Moravskoj dvije like narodne manifestacije. Jedna u Moravskoj stravi, druga u ugarskom Hradištu. Jedna na rajnoj sjevernoj točci Morave, druga na južnoj Moravskoj Ostravi sakupilo se na hiljade ljudi Moravske i Sleske, da manifestuju za slobodnu šku državu. Govorilo je više govornika, nekoliko jževnika i zastupnika. Manifestacija bi zaključena enarodnom prisegom češkom, kojom se zaklelo ško zastupstvo na velikoj protestnoj skupštini u ragu, dne 13. travnja. Slovaci iz Moravske ob- žavali su svoj veliki tabor naroda u ugarskom radištu. Prisustvovalo je najmanje (kako javljaju ški listovi) deset hiljada osoba. Iz Ugarske odjose samo detektivi, za narod bliže granica tvorena i pomno čuvana. Govorilo je i tu neko- ko čeških poslanika, a na to je vascleli narod, oji bijaše tu zastupan u krasnoj slovačkoj narod- oji nošnj, svečano se zakleo prisegom češkoga aroda. — Prigodom 30. svibnja izšao je u „Slo- enskom Narodu“ članak dr. Premysla Samala, u jem se veli: „I unatoč tomu, što se na obzoru kupljaju magle nezakonitih oktroja, unatoč tomu, o njemački listovi pozivlju na obnovu persekucija venskih naroda, Praga se raduje, a s njom se duje i cijela Češka, Moravska i Sleska, koje su svjesne svoje vlastite sile, te su osvjedočene, e ne će u tom užasnom ratu pobijediti oružje, eć misao slobode i samostalnost naroda“.

Prije sedamdeset godina. „Sami žalošćeni smo radi nemilog preobrata naših do- aćih prilika, sami smo u neprestanoj bojazni, da in opet ne uvedu vojničku strahovladu napadajima busije na naše glave: Gledamo još većom bo- zni na vas, rođena braćo sa juga i naše srce hće pri čitanju žalosnih vijesti o izdajničkom tupanju proti vašoj domaćoj samostalnosti, o licu- jernom kršenju obećanja, koje su vam zadali u škim dobama za plaću za vašu iskrenu krvavu otporu.“ Tako je prije sedamdeset godina pisao svojim „Narodnim Novinama“ Čeh Karel Havliček o poziv Jugoslavenima, kad je iza Jelačićevih tava u Ugarskoj došla na kormilo kao plaća za š posten rad, apsolutizam i reakcija. Dalje piše avliček: „Braćo! Budite osvjedočeni, da nas sa- šnja vlada nije iznenadila svojom vjerolomnošću: adosmo dobro, što nas je iskustvo mnogo trpkih oljeća naučilo, da se riječ nama dana ne će držati, ad ne bude treba naše pomoći; ali nijesmo mogli aće, nego poduprijeti vladu proti sebičnim naka- ma Mađžara i Nijemaca. Kad bi ta dva naroda la pravednije, snobljivije postupala s nama Slave- ma, ne bismo bili prisiljeni jedan drugome isko- ti jamu, u koju će nas vlada sve sada položiti; i smo morali jedan proti drugome svoje sile upo- biti i ojačati tako onu silu, koja u svojoj bez- vstvenoj sebičnosti ne poznade ni pravednosti ni hvalnosti!“ Na to veli Havliček: „Ali još nijesmo i koncu, još nijesmo pokopani. — Živi, živi duh avenski, živjet će vjekoma, uzalud su, birokrati, še srdžbe proti nama! — Jedina naša brigda jeste da, da se vi, braćo sa juga, u vrućini svoje že- oke krvi ne dade te zavesti pravednom srdžbom ojom na nekakav ustak oružjem, na koji će vas lista birokrati na sve načine dražditi, da onda jelom svojom ogromnom silom potlače život sla- nski do posljednje iskricice. To bi zajista bilo u okolnostima s veseljem dočekano od biro- atske reakcije, da najde time uzroka uzeti nam trag zadanu nam riječ i započeti sa nepoštenom ojom vjerolomnošću. Ne, braćo! U te mreže lu- vih diplomata ne ćemo ući; povest ćemo borbu oju pravednu proti njima zakonitim putem, putem ava, putem sabora; većinu n zakonitim putu. ademo sigurno i ne trebamo revolucije. Pustit mo tu birokratsku stranku, da ona proti nama počne s revolucijom, da ona sama pred cijelim ijetom javno i bez opravdanja prekine zadanu i riječ, da nas izdade kao Juda pred očima ele Evrope; onda ćemo uvidjeti, kakove će joj odove donijeti njena podlost i izdajstvo. Medjutim čajmo se mi, dva bratska plemena Slavena, goslaveni i Česi, čije nesebično prija- stvo ne će uspjeti ni paklu da pomuti, koji će jek kao dvije zvijezde posestrime kroćiti istim em na slovenskom nebu; medjutim je porasti je moći osviještenjem cijeloga naroda na takav panj, da ne će biti moguće, da se izdajnički okratu igraju s nama i upotrebljavaju nas kao dstvo svojih nepoštenih nacrtu.“ — Karel Havli- „Narodni Noviny“ od 11. veljače 1849.

Iz bivše ruake carevine. Kako se sve- opće sudi, mir između bivše ruske carevine i sre- dišnjih vlasti nije na čvrstim nogama. U samoj Ukra- jini raste ogorčenje proti Njemačkoj, koje je poslje- dica njemačke militarističke politike. Ukrajinski narod, koji osjeća, da nije ništa drugo, do li ogranak ve- likog ruskog naroda došao je pod njemačkim voj- ničkim pritiskom do uvjerenja, da su Nijemci izmislili slobodnu Ukrajinu samo da mogu sada u njoj pro- vadjati svoje planove. Ukrajinski seljak, koji je pred- malo tjedana klicao: „S nama je Bog i Nijemac“, vidi sada u pruskom vojniku onoga koji dolazi da ga uznemiruje pri njegovom bezbrižnom miru, da traži od njega, ono što mu ne pripada i za što se on, ukrajinski seljak, koji ne voli rata ni vojnika, znojio. Kratko je doba bilo dovoljno da se Ukrajina potpunoma rastrijezni. Dodje li do sklopljenja mira medju Ukrajinom i Rusijom, osjetit će se još više, jače, kako se promijenilo raspoloženje nove te države, koju su Nijemci stvorili. K tomu dužno pridodati iz- reke revolucionarca Burceva, koji je rekao, e je treba sjediniti sve ruske sile pod vodstvom Mišukova i Kornilova te stupiti u saobraćaj s Ukrajinom i bo- riti se proti Njemačkoj. — Trgovacki brodovi, koji su se nalazili u ruskim vodama, bijahu uništeni, da ne padnu u njemačke ruke, pri prodiranju Nijemaca sa kopna i s mora prema Petrogradu. Posadke su brodova otišle u Petrograd, da tamo stupe u boljšev- ičku armadu. Značajna je takodjer činjenica, da Nje- mačka ne će da ispusti ruskih zarobljenika u Rusiju, te će se izmjena izvršiti tek, kad bude sklopljen sveopći mir. — „Novine“ donose: Boljševička vlada brzojavlja u Amsterdam, da pučanstvo u Ukrajini koleba, bi li priznalo Skoropadskijeve naloge. Skup- ština od 20.000 seljaka, što je sazvana u Kijev, ras- puštena je od Nijemaca. U zemlji vlada silno uzbu- djenje i skupštine su po okružjima zaključile žito i ostali žitak spašiti (1). Nijemci prevoze hranu, gdje se god domognu u Njemačku. Članovi su rade pro- gllašeni izdajcima. Hečman Skoropadski zapovijeda još jedino tjelesnom stražom od 100 momaka. Ni- jemci imenuju svagdje vlastite službenike. Stanov- ništvo traži zaštite u Velikoj Rusiji, da se riješi nje- mačkog gospodstva. Boljševička vlada protestira protiv takvog postupka i protiv usmrćenja pučkoga komesara za mornaricu Jončungina (?). Njemačka je uprava odgovorila, da je Jončungin pokušao uzdići pobunu medju njemačkom pomorskom lufanterijom i da ga je zato finsko vojno sudije osudio.

Domace vijesti.

Milodari za našu srednju školu u Pull. Preko podružnice Družbe sv. Cirila i Metoda u Pull, polo- žio je njezin počasni predsjednik, gosp. Niko vit. Mardešić K 500.—. Kako u svakom na- rodnom pokretu, tako i pri osnutku naše srednje škole u Pull, pokazuje naš vit. Mardešić ljepi pri- mjer i pruža darežljivu ruku. Bog nam ga živio! — Preko uprave našeg lista položeni su sljedeći doprinosi. Kod posjeta poslije vjenčanja g. Ivana Lorenčina i Anje Lorenčin, u Medulinu, sakupila je gospođica Milka Grahalčić sa g. Miho- vilićevićem K 64.—. Pošto je stigla pred više vre- mena iz Kammersdorfa i Dürnleis svota od kruna 92.—, a do danas neznamo u koju svrhu, izruču- jemo je srednjoj školi u Pull. — Prijatelji sa „D.“ polažu K 18.—. Gosp. Valerij Bronz in K 20.—. Ukupno K 694.—; zadnji iskaz K 57.571.81; sve- ukupno K 58.265.51. Živjeli vrli rodoljubi! Napri- jed usrajno i požrtvovno za napredak i budućnost naše zapuštene djece.

Za one, koji primaju potporu. Javlja se na sveopće znanje svrhom uklinuća prevelike strke stranki kao i bržeg njiu obavljenja, da će se kod blagajne ovdješnjeg c. i k. poreznog ureda ispla- čivati vojničke potpore u roku od 3. do 8. lipnja t. g. bjegunačke pak potpore te doprinosi za op- skrbu u tom sljedećoj sedmici i to tim tokom:

dne 10. lipnja do broja	naznačnice	6000
" 11. " " "	" "	6001 do 7800
" 12. " " "	" "	7801 " 9500
" 13. " " "	" "	9501 " 9600
" 14. " " "	" "	9601 " 9800
" 15. " " "	" "	9801 " dalje.

Jedan predlog. Čitamo u „Primorskim Novi- nama“: Javljam se i opet jedriom. Javljam se pravo zdravo hrvatski ili kako bi naš primorski svijet re- kao „tvrdio hrvatski“ da me cijeli hrvatski, srpski i slovenski svijet razumije. Ima u nas Hrvata, Srba i Slovenaca još ljudi, što se osjećaju Hrvatima, Sr- bima i Slovencima, a pišu se starim pravopisom, tobož radi neke tradicije, recimo: Xillich (Žilić), Brancsich (Brancić), Miklouschitz (Miklov- šić). Takav način pisanja je danas nesavremen u doba Jugoslavije, u doba nove narodne zore. U tom načinu pisanja odrazuje se samo naša proš- lost, koja je išla nenarodnim putem. Čujem, gdje mi dovikuju: — Mi nijesmo skorjevići, već koljenovići! Ja im se odazivljem: — Znađem, svjetla gospodo, vaši su stariji bili gospari i pismeni ljudi, ali baš ta njihova pismenost dokazuje, da su bili Talijani, Mađžari ili Svabe, pa ih nije ni Gaj, ni Dositej ni Prešern probudio i tuđinskog sna! Još ću im reći: — Danas se ljudi sa našim ime- nima, a tuđinjakim načinom pisanja, većinom vrstaju i u redove tuđjih nenarodnih ideja, kojima nije

mjesta na našem Jadranu, niti uopće od Soče do Soluna. Nu eto, javi li se još neko, pa reče iza toga: — Ja sam Hrvat, Srbin, Slovenac, ali ne mogu nikako da zapustim drevni način pisanja, ostavljen mi u zapis od pokojnog bābe, a ja ću mu i tada naći lijeka: — Elem, brate, kad se držiš preda je ko pljan plota, a ti uz stari način pisanja metni i novi, pa se piši ovako: Xillich recte Žilić, Brancsics recte Brancić, Miklouschitz recte Miklovšić. Naš će svijet barem odmah znati, da si po srcu i misli naš, al da poštuješ ko gospodski koljenovići uspomenu bābe svoga! Doći će nato stalno tvoj sin, te će pridržati samo onaj recte u pravom, zdravom uvjerenju da time poštuje i cijeni još i više i tvoju svetu spomen i svoje slavno pleme. Fran della Marsecchia recte 'z Maršeće.

Ca pravi Franina. Zdravi mi bili, gospod cen- zor, vi i cela vaša kompanija. Neka znaju derešto, da ta put se ne bih bil potrudil pisat za „Hrvat- ski List“, da se ni njihova dobrotu, gospod cenzor, malo ogrešila na Telovo, kad je po drugi put za- plenila moj artikul i još me uvredil, kad je pobe- lela ono mesto, kade pravim, kako poznam zakone. A sad, gospod cenzor, ako svet ni ne će znat, ako mi vi moj današnji artikul pobelite, neka znaju al- meno oni,

To su gospod cenzor dokumenti od fundamenta. Ko ih zaplenite, past će Vam na dušu, a Franina će bit veseleji i kudentel. Zač neka znaju gospod cenzor, da „Hr- vatski List“, na Telovo je izgledal u redu. Ona lepa pesma našega mladega Pazinca, ka pravi kako je Veli Jože peval svoju junačku pesmu i kako je sad naš Veli Jože oživel i mlad, jak i pametan a glavno pametan, neka znaju gospod cenzor i vaša kom- panija,

A pak ono beljo polje va foje tako lepo pristaje, za- plenjena beseda tako snažno govori, da ću, neka znaju gospod cenzor, bit ponosan na sure vlase starega Franine, ako mi i ov artikul zaplenite. A sad na velu politiku i s velun besedun, kako po- kojni ministar od male durance a živ grof Černin. Va Franciji, kako se čuje, gre Jermanik napred. Pravi, da je to zadnji put, da će pak napraviti mir, kakovega bude on hotel. Ma Bog ga ne videl. To govori već četiri leta, da je zadnja batočka, pak da će doći mir. Mesto mira, pokle batočke, ali kako se učeno govori, mesto mira pokle odlučne bitke, pride preštit od gvete. Mir, kraj od vojske, zadnja batočka?! — Čakule — bakule! bi rekao kum Fra- nina. Istina je, da se va Franciji tuku, al ne smemo mislet, da se to tako tuku prvi al zadnji put. Jer- manik napravi jedan žbortun danas, njegov brat po krvi Anglež ga napravi jutre. Va Berlinu govore, da je njihova pravica i da je Bog ž njima, naš plovani, govori da oni nimaju ni pravice ni Boga, a to je potrdil i naš presvetli biskup Mahnić. Va Londone pak drže ministri govore, kako imaju oni svu pravicu, a ja mislin, i ko ni nimaju pravice imaju palente. Za nas ni već na svetu ni Angleži ni Francuzi ni Jermanika. Mi mislimo, da smo na svetu mi, da smo Jugoslaveni i da moramo imet Jugoslaviju. I to more znat i gospod cenzor, da će Franina vavek, dok bude po zemlji hodel pisat va foje za Jugoslaviju, i da će mu cenzor, kad je već počel, beliti artikule, al doći će dan, kad cenzor ne će imat pravice mešat se u naše stvari a foj će još vavek prinašat, ča pravi Franina.

Dnevne vijesti.

Njemačko nacionalni list protiv njemačko na- cijonalne politike persekucija. Protiv načina, kako hoće austrijska vlada da uz pripomoć i huckanje njemačkih nacionalaca „riješi“ narodnosna pitanja, ustaje njemačko-gradjanski „Prager Tagblatt“ i to jedini njemački gradjanski list u Austriji. Da je to jedin jedincati list, koji je u stanju još, da mirno i logično misli, znak je posvemašnje demoralizacije i propalosti njemačkog gradjanskog političkog života: List veli: Mi nijesmo pristase naredbe o podiobi Češke u okružja niti prianjamo uz „Nar. Listy“ ali prosvjed, što je došao iz Launa, mora nas ipak raz- veseliti. Dodat će se možda i to, da cenzor, koji imade novinu dva sata prije izlaženja pred sobom, ne treba da obustavlja novine. Imade li unatoč toj cenzuri u novinama još uvijek nešto, što je kažnjivo ili što ugrožava državu, moralo bi se odstraniti cenzora ali nipošto obustavljati novine. Kako će djelovati obustava najvećeg češkog lista na antantu, kako tek na česki narod u Českoj? Zabranjuje li se javnosti, koja imade pouzdanja do izvjesne no- vine, da je čita, postaje nužno plijenom nevjerovatnih i ludih glasina. Protiv tendencija, što su po povratku Krámarža zavladaale u „Nar. Listyima“, nije savjesna vlada bez oružja. Tiska li jedna novina nešto kažnjivoga, može se je staviti pred sud, donosi li nešto neispravnoga ili iznakaženoga, mora da na- isne točan popravak od riječi do riječi. Vodi li

edan list krivu politiku, može oblastna vlada da nastupa protiv njega drugim novinama, službenim izjavama, osobnom agitacijom. Za to treba naravski rada, djelovanja, proučavanja ali također proučavanja stvari. Stvar Austrije nije napram češkoj tako slaba, e bi se morala smatrati izgubljenom. Moglo bi se još dosta toga kazati, što bi interesovalo i najzakletije pristaje Kramaržove. Kramaržova politika nije u ostalom imala toliko uspjeha, e se ne bi moglo ustati protiv nje. Vlada međutim štiti, konfiskuje i obustavlja novine. Ljudi u Argentini za pravo ne znadu, kako smo dobroćudni i dobrosrčni mi u Austriji. Ne može se zahtijevati, da se u Amsterdamu pravo prosudi našu dobroćudnost. Tamo stizavaju iz Austrije samo pepeše sa sljedećim natpisima: Zabrana, konfiskacija, obustava, raspust itd. Mi ovdje znademo, da raspust općinskog zastupstva u Launu ne predstavlja svjetovnopolički događaj; ali u inozemstvu čitat će se taj izvještaj u obliku, kako ga širi Reuter, i to ne s onakim smiješkom na ustima, kao što mi. I tako se stvara iz sitnica i tričarija slika o reakcionarnim središnjim vlastima u redarstvenim državama, koje idu jedino za tim, da tlače, raspuštaju, konfiskovaju i obustavljaju slobodne narode. Tako se predočuje staru, dobru Austriju kao tlačiteljicu malih naroda. Članak je, kako vidimo, pisan doduše bez shvaćanja austrijskog problema, izašao je iz čisto njemačko nacionalnog svjetovnog nazora, ali člankaru se može ipak priznati, da misli, kad piše članke, što se o našim njemačko nacionalnim urednicima na nikoli način ne može da tvrdi. Za sada su vladine mjere izazvale u pristojnim njemačkim krugovima samo otpor — predlježno tek među socijalistima — kako vidimo, javljaju se glasovi također iz krugova gradjanskih Nijemaca. To su dakle bitni rezultati Seidlerova apsolutizma, da gubi i zadnje ozbiljne pristaje među svojim sunarodnjacima i da ostaje osamljen u krugu različitih Orniga, Linharta i sličnih džentlmena. Da slavenskih naroda nije pridobio, posvema je jasno. Isto tako je jasno, da je u našim očima izgubio ono poštovanje, koje smo dužni i našem najljucem narodnom neprijatelju, ako se ne razlikuje od nas shvaćanjem značajnosti i poštenja već jedino političkim mišljenjem.

Izmjena ratnih zarobljenika. Prema stiglim službenim vijestima kr. španjolskom konzulatu na Rijeci, došlo je do međusobnog sporazuma između ces. i kr. ove monarhije i one u Moskvi u pogledu izmjene civilnih zarobljenika. Ova se izmjena tiče osoba zadržanih nakon buknuća rata između spomenutih vlada kao i onih stanovnika iz okupiranih krajeva, koji su bili predvedeni sa ratne zone u unutrašnjost zemlje, ali izuzevši muškarce od 16. do 50. godine života. Za daljnje upute neka se interesenti obrate na kr. konzulat na Rijeci. Raspustšen koncert čeških umjetnika u Splitu. „Naše Jedinstvo“ javlja: Prošle je nedjelje bio u općinskom kazalištu u Splitu koncert slavne češke pjevačice Olge Borové-Valouškové i pianista Jere-

miša. Obojici je publika priredila ovacije. Darovana im je krasna velika zvijezda u svijeću s trakovima hrvatske, srpske, češke i slovenske trobojnice i dva lovor-vijenca sa češkim znakovima. Radi pokliča u parteru komesar je pred zadnjim komadom obustavio koncert i pozvao publiku da se razidje.

Prosvjeta.

„Hrvatska Njiva“. Nakon stanke od pet nedjelja, prouzrokovane slagarskim štrajkom, izašao je opet revijelni tjednik „Hrv. Njiva“ kao dvobroj, te će i dalje izlaziti kao dvobroj, dok naknadi za ostatak. Sadržaj 16.-17. dvobroja „Hrv. Njive“ jest ovaj: Od uredništva: Nova ili stara politika? — Prof. Ferdo Sistić: Zrinsko-Frankopanska katastrofa. — Dr. D. Prohaska: O Narodnom Divadlu. — Prof. dr. G. Nenadić: Važnost šuma u narodnom gospodarstvu. — Petar Konjović: Naša pučka pjesma. — Juraj Demetrović: U znaku sile. — Karlo Häusler: Pravosudne arabeske. — Smotra: Značaj proslave 1. svibnja; Nakon štrajka knjigoiskarskog osoblja; Zar reakcionarni kurs na riječkoj liniji; Proslava pedeset-godišnjice Narodnog Divadla; Mužičko-kazališni referati itd. — Listak: Miroslav Krleža: Žene na kiši. — Godišnja pretplata „Hrvatske Njive“ stoji K 36; ovaj dvobroj K 2. — Narudžbe šalju se na upravu lista u Zagrebu, Nikolićeva ulica 8.

Tužnim srcem javljamo svoj rodbini, prijateljima i znancima, da je naš neprežaljeni suprug, odnosno otac, sin i brat

Jakov Šverko

(iz Laništa) dne 1. lipnja, u 5 sati jutro, nakon duge i teške bolesti, u 46. godini života, blago u Gospodinu usnuo.

Sprovod milog pokojnika krenut će u ponedjeljak, dne 3. t. mj., u 4 sata poslije podne, iz kuće žalosti, Via Bradamante 126, na civilno groblje.

Pula, 2. lipnja 1918.

Jelka, supruga. Ivan Šverko, otac.
Jelka, Mariča, Josipa, kćerke. Antun, Mate, Petar, braća.

Mali oglašnik

Drvo, daske, dasloce, grede i balvane svake vrsti mogu se kupiti kod Odeleste Francosohlina u: Sliškanoj ulici 47.

Rabljeno pokućstvo kupuje i prodaje tvrtka Filip Barballé Sliškanska ulica.

Jedini hrvatski osiguravajući zavod „CROATIA“ osiguravajuća zadruga u Zagrebu. Utemeljena godine 1884.

SREDISNJICA: Zagreb, u vlastitoj palači, ul. Marovske i Preradovićeve ulice. Podružnice i glavna zastupstva: OSIJEK, SARAJEVO i TRST.

Zavodska imovina . K 5,167,276-64
Isplaćene odštete . K 7,729,996-96

Ovaj domaći zavod prima uz povoljne uvjete sljedeće vrste osiguranja:

I. Protiv šteta od požara:

1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica industrijalnih poduzeća).
2. Osiguranja pokretna (pokućstva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, itd.).
3. Osiguranja poljčkih plodina (žita, sijena itd.).

II. Staklenih ploča protiv razlupanja.

III. Na ljudski život:

- a) Osiguranja glavica za slučaj doživljaja i smrti.
- b) Osiguranja ulraza.
- c) Osiguranja životnih renta.

Razredna lutrija. Srećke 10. razredne lutrije mogu se dobiti u Pulji kod tvrtke Jos. Krmpotić, trg Custosa, ulica Fran Ferdinanda br. 3.

Sjetite se naše požrtvovne „Družba sv. Cirila i Metoda“.

ZIVNOSTENSKA BANKA

PODRUŽNICA U TRSTU, Via Ponte Rosso 7. Vlastita palača.

Dionička glavica: K 100,000.000. — Pričuve: K 32,500.000. —

Obavlja sve bankovne, burzovne i mjenjačne poslove najkulantnije.

Brzjavlj: Živnostenska-Trst. — CENTRALA U PRAGU UTEMELJENA 1887. — Telefoni br.: 2157, 1078, 1089.

PODRUŽNICE: Beč, Brno, Budajevlov, Frlodek-Mistek, Karlebad, Král. Hradeo, Iglava, Klatovy, Kolln, Krakow, Lwów, Melnik, Mor.-Ostrava, Olomuo, Pardubloe, Pisek, Pizeň, Prostějov, Reichenberg i Tábor.

Jedan predlog.

Ove godine očekuje se u Istri veoma dobra žetva, u poredbi sa laniškom. Naravno ne će ta žetva biti za rekvizicije, jer u prvom redu u Istri nema veleposjednika uopće, a u drugom redu Istra ne može ni da sama sebe prehrani. To znade dobro i naša vlada, pa joj sigurno ne će ni pasti na um, da traži nešto onde, gdje ništa nema. Ali opet imade u Istri sela, koja će požeti barem toliko, da razumnim gospodarjenjem budu imala čime da se prehrane kroz zimu, jer nema nikakve nade, da bi rat mogao svršiti još ovog leta i eventualno pred zimu.

U tim selima opet bit će sigurno seljaka, koji će požeti i nešto više nego li će trebati za svoju obitelj. Naravno ne će ni oni imati ništa u izobilju, ali opet naći će se i takvih, koji bi mogli, da nešto zrnja iza žetve ili na jesen ustupe u koju njima potrebnu svrhu. Dogodio se slučaj, a dogodilo se i više slučajeva u Istri, da je učitelj ili učiteljica morala pobeći sa sela, ostaviti školu i podučavanje, jer nije imala što da jede. Naš bedni učitelj i učiteljica mora da žive sa svojom sićušnom, smešnom plaćicom, dok poslednji pometać ulica u gradu, poslednji nosać tereta imade tri, četiri — deset puta veću plaću, nego li on učitelj(ica) sa srednjoškolskom izobrazbom. Pa kad takav ubogar dođe u nepoznato selo i ne može da svojom mesečnom plaćom kupi ni pet kila kukuruza, a ljudi ga s nepovjerenjem gledaju,

misleći možda, da taj novi čovek živi u b'agostanju, vide li, da je možda jedino ode'o, koje poseduje i na sebi imade, čisto i pokripano. Posvema je naravno, da ne može izdržati na selu, gde se seljaci sami boje da ne bi poginuli od gladi, on mora bežati, tražiti si službu drugde, tražiti mesto, gde će biti bolje plaćen i bolje nahranjen.

Tim svojim bežanjem od puka, a učitelj je na to bežanje primoran, nanaša neprocenjivu štetu samome puku. Deca, koja danas u odsutnosti oca i u velikoj zaposlenosti majke, gube sa svojim učiteljem jedinog odgojitelja, jedinog lečnika, koji može da u ovim teškim danima leči i plemenit dečija srca, prepuštena su onda sama sebi i izvržena svim otrovima današnjeg nesnosnog života.

To nas potaklo, da u interesu puka, koji će do mesec dana žeti plodove svog krvavog rada, napišemo ovo nekoliko reči. Ni otkuda ne možemo da očekujemo nikakve pomoći do li sami od sebe. Vlada se naša neće nikada postarati, da našem narodu dade učitelje, te se naši narodni protivnici još i vesele, kako naši učitelji stradaju i kako se naša deca iz klana u dan sve više gube i podlegaju pokvarenosti. Zato moramo tim više da mi sami nastojimo, kako bismo narodu, glavno puku po našim selima, osigurali učitelje, a učiteljima opet osigurali na selu barem pristojan život.

A budu li naši seljaci to htjeli, budu li zajista iskreno nastojali, da priskrbe svojoj deci dobrog od-

gojitelja — učitelja, može naš predlog i uspeti. Dužnost je svih naših općinskih tajnika, načelnika, općinskih župana i svih pismenih i inteligentnih ljudi da narodu, svojim bližim znancima, rođacima i prijateljima to razlože, a naravno i sami prema svojim moćima to podupru, pa će i učitelji biti zadovoljni s narodom i narod sa svojim učiteljima.

Predlog se sastoji u tome: Svaki imućniji srednji seljak, koji će požeti nešto žita, pšenice ili kukuruza, moći će uz dobru volju uskupiti već prema svojim silama nekoliko kilograma 5, 10 ili 15 kg (ili po domaće 1 starić) svome učitelju. On to ne će ni opaziti, a učitelju će ipak time učiniti veliko dobročinstvo, osigurat će time svojoj djeci odgojitelja i napokon će u teškim danima i u nevolji izvršiti kao pošten čovjek jedno dobro delo, koje će na koncu ipak koristiti najviše njemu samome. Kako pak bi se učitelja ili učiteljicu izbavilo od tog zajista neugodnog prosjačenja, bilo bi veoma pohvalno, kad bi se kod tog posla, naime sakupljanja žita za učitelje krali već spomenuti općinski načelnici, tajnici, župani itd. te sami celu stvar sretno privezi ka koncu.

To je naš savet. Jedan predlog, jedan način samopomoći. Zavisí o zauzetosti naših ljudi, hoće li to uspeti. Nadamo se, uvereni smo, da će naši ljudi napokon razumeti, da za samo mi sami međusobno možemo pomoći, te da će tu stvar provesti!

Na posao!

Polje...
Cijena list...
za glavnu...
za polugodi...
za tromesečno...
jedno K 4-...
daji 16 bl...
OGLAŠI...
upravi lista

Resolucij

Vlada ujedinenja rad najbolji nicesu da se sve tomite naroprilike u nasamo nezna stojanja mjuveni u Ausvu su najžilaveni su i fakturinom rad austrijska vreakcionarnneina za svstrani. Jedid Seidlerove ratnj lihvarprilika za isvrhe. Ovi a pošto sa produženje takvu njem u svakom doaze iz E danas narocdjuim znadrukama. Narće znati prOva p drugo nije Sa svijtih s uzbudjen, kžavnu ideju, nevolja i m izrabljivanja zabranjuje dbrane samo treba više a za slobodu. Nijesu ostati ni na borili u prv radom budili ideje medju jugoslavenski želju, da se na pravi put ona doprines pasivnosti pr više drugova koncentracije solucija u to specijalne del se o tome, d nički rad cjel dine svijlu un zbliži i zbije bude stup i — naših ideala skih akademid volja za što jugoslavenskih Na tom

jugoslavenski

Stovensk opazivši u svibnja 1918. se misao na s mrtve tačk prikupi i po u čvrstu stia našnjem svoi i oduševljenj Pridružuju se u narodno i sporednosti zemlji, koje postaći naš idu braćom, Češir sve, što nas u njega prigrlj rodnog i pol Ujedno p redu drugove oa zamre, ve i rad i tako Cvrato oc kupljanja nar protiv svakog ovom pozivu, sadašnjosti za U Beču,